

VÁDLÓBÓL VÁDLOTT

Szabó J. Róbert * 2026.10.18. * Római levél * 3. rész * Róma 2,1-3,20.

Róma 2,1-11.

I. Bevezetés

Megfigyeltétek már, hogy az úton mindig pont mi haladunk a helyes sebességgel? Aki lassabban megy nálam, az bénázik. Aki gyorsabban, az őrült. Egyetlen ember vezet jól az egész úton: én.

Mosolygunk ezen, de ugyanígy gondolkodunk az életünk más területein is. Aki ritkábban jár templomba nálunk, az langyos; aki gyakrabban, az fanatikus. Mindig saját magunk vagyunk a mérce.

Pál a levele előző szakaszát egy hosszú listával zárja arról, mivé lesz az ember, ha elfordul Istentől: igazságtalanná, gonosszá, kapzsivá, iriggyé, pletykálkodóvá, gőgössé, irgalmatlanná.

Ezeket hallva a római gyülekezetben bizonyára egyetértően bólogattak: „Így van. Pontosan ilyen ez a pogány világ.”

De Pál apostol egészen váratlanul így folytatja: „**Ezért nincs mentséged, ó, ember, aki ítélsz, bárki légy is.**” Egyetlen mozdulattal a vádlót ülteti a vádlottak padjára.

II. A vádlóból vádlott (Róm 2,1-3)

Pál ugyanazt a súlyos szót használja itt a vallásos emberre, mint korábban a pogány világra: nincs mentséged. Nincs olyan védekezésed, amely felmenthetne. Miért? „**Mert amiben a másikat megítéled, magadat ítéled el, hiszen te is ugyanazt teszed.**”

Pál nem azt mondja, hogy rosszul látjuk a másik bűnét. A bűn valóban bűn. A baj nem a szemünkkel van, hanem azzal, hogy nem tartunk tükröt magunk elé. Aki ítélsz, kimondja, hogy létezik egy szent mérce. Ám amikor a másik felett kimondja az ítéletet, ugyanaz a mérce azonnal visszahull rá. A szálla és a gerenda története ez.

Dávid király pontosan ebbe a csapdába sétált bele, amikor Nátán próféta elmesélte neki a gazdag ember történetét, aki elvette a szegény ember egyetlen bányáját, Dávid felháborodva kiáltott ítéletet. Ekkor Nátán csak annyit mondott: „**Te vagy az az ember.**” Dávid pontosan felismerte az igazságtalanságot – csak önmagát nem ismerte fel benne. Azt, amit ő tett Úriással, akitől elvette a feleségét, Betsabét. Ugyanazzal a szájjal mondta ki a saját ítéletét, amellyel a másikat akarta.

Tudjuk, hogy a hazugság rossz, ha a gyerekünk teszi. Tudjuk, hogy a pletyka mérgező, ha rólunk szól. A mércénk kitűnő, amíg másokra alkalmazzuk.

Pál ezért felteszi a kérdést: „**Azt gondolod, ó, ember, hogy te elkerülöd Isten ítéletét?**” Azt gondolod. Mintha egy csendes belső könyvelést leplezne le. A mi hibáink érthetőbbek. A mi bűneink kisebbek. Majd mi valahogy kimaradunk. De ha a saját mércénket magunkra is alkalmazzuk, kiderül: még annak sem felelünk meg, amit másoktól számon kérünk.

III. Az elhalasztott tárgyalás (Róm 2,4-5)

De ha mindez igaz, miért nem történik semmi? Ítéleztünk, hazudtunk, mégis jól aludtunk utána. Évek telnek el, és nem ér utól a büntetés. Isten hallgat.

Pál erre keményen válaszol: „**Vagy megveted Isten gazdag jóságát, türelmét és hosszútűrését? Nem tudod, hogy Isten jósága megtérésre vezet téged?**”

Római levél 3. * Róma 2,1-11.

Pál három szót halmoz egymásra, mintha nem tudna betelni velük: *jóság, türelem, hosszútűrés*. Isten nem azt adja azonnal, amit megérdemelnénk. Vár. Sokkal tovább, mint ahogy mi várnánk bárkire.

Isten hallgatása nem beleegyezés. Isten nem azért vár, mert nem lát, hanem mert azt akarja, hogy megforduljunk.

Ugyanazt a türelmet az egyik ember kegyelemként fogadja el, és megváltozik. A másik felmentésként értelmezi, és megkeményedik. Aki az utóbbit teszi, az Pál szavaival **„haragot gyűjt magának a harag napjára”**.

Az a csendes év a házasságodban, amikor semmi sem robbant fel, pedig tudod, mit hallgattál el. Az a munkahelyi ügy, amely sosem derült ki. Szerencséd volt? Vagy haladékot kaptál? Időt, hogy belásd, hol rontottad el. Hogy ne mentesd tovább magad, hanem kimondd, és megváltozz.

IV. Nincs protekció (Róm 2,6-11)

Mindannyian tudjuk, hogyan működnek a dolgok. Ha ismersz valakit, hamarabb kapsz időpon-tot. Talán Isten előtt is ebben reménykedünk.

Pál egy ősi zsoltárigével válaszol: Isten **„megfizet mindenkinek a cselekedetei szerint”**. Aztán kimondja azt a mondatot, amely az egész szakasz közepén áll: „Istennél nincs személyválogatás.” Szó szerint: Isten nem emeli fel senkinek az arcát. Nem a rangot nézi. Nem kérdezi, kinek a kije vagy. Nála nincs protekció, nincsenek jó kapcsolatok, nincsenek kivételezett egyházi státuszok.

A vallásos háttér, a bibliaismeret, a konfirmáció, az évtizedes templomba járás értékes előtte, de nem védőpajzs. Sokkal inkább felelősség. Pál világossá teszi, hogy az ítélet **„először a zsidóé, azután a görögé”**. A kiváltság tehát nem automatikus felmentés, hanem nagyobb felelősséggel jár.

Ez a mondat elsőre ijesztő lehet: *Isten mindenkinek a cselekedetei szerint fizet meg*. Akkor a jó tetteinkkel kell kiérdemelnünk az üdvösséget? Nem. Pál itt még nem azt mondja el, hogyan menekülhetünk meg. Azt mondja el, mit vár Isten az embertől. Hogy ennek bárki is megfelel-e, arra a per végén kapunk választ.

És Pál azt is leírja, hogy Isten Jézus Krisztus által ítéli meg az emberek rejtett dolgait. Vagyis Krisztus nemcsak az üdvösségben, hanem Isten végső ítéletében is központi szereplő.

V. A vád tanúja: a külvilág (Róm 2,17-24)

Pál ekkor közvetlenül a vallásos emberhez fordul: **„Te, aki Istenben dicsekszel, aki ismered az akaratát, aki biztos vagy benne, hogy másokat vezetni tudsz...”**

Ismerős? Konfirmáció, bibliaóra, évtizedek a templomban. Ismerjük a válaszokat, tudjuk, mit mond az Ige.

De Pál tovább megy, és felteszi a kérdéseket, amelyeknek közöttünk is el kell hangozniuk. Aki mást tanítasz, magadat nem tanítod? Aki azt hirdeted, ne lopj, te nem veszel el semmit? Aki a törvénnyel dicsekszel, a törvény áthágásával Istent gyalázod?

Római levél 3. * Róma 2,1-11.

Ekkor Pál idéz egy kérlelhetetlen tanút. Nem egy egyházi vezető, hanem a külvilágot, miközben Ézsaiást idézi: „**Isten neve miattatok káromoltatik a pogányok között.**”

Ez a legfájdalmasabb mondat. Mert Pál arra mutat rá, hogy Isten nevét éppen azok is szégyenbe hozhatják, akik azt állítják, hogy ismerik őt, miközben az életük megcáfolja a szavaikat.

A kollégánk, a gyermekünk nem a vasárnapi arcunkat látja, hanem a hétköznapi indulatainkat, a sumákolásainkat, a kétfelé sántikálásunkat. Pontosan látják a szakadékot a szavaink és az életünk között.

VI. Minden száj elnémul (Róm 3,9-12; 3,19-20)

A tárgyalás végén a vádlott még utoljára megpróbál kapaszkodót találni: „*De azért mi mégiscsak jobbak vagyunk, nem?*” Pál válasza rövid: **Nem.**

Kimondja: mindnyájan, kivétel nélkül, a bűn hatalma alatt vagyunk. Majd felolvassa az ítélet indoklását Izrael saját imádságos könyvéből, a Zsoltárokból: „**Nincs igaz ember, egy sem. Nincs, aki értelmes, nincs, aki keresné Istent. Mindnyájan elhajlottak, mindnyájan megromlottak.**” A vádlott a saját imakönyvéből hallja a saját ítéletét.

Pál célja ezzel nem a pusztítás, hanem a teljes kijózanítás: „**hogy minden száj elnémuljon, és az egész világ Isten ítélete alá kerüljön.**” Minden száj. Nincs több magyarázkodás. Nincs több: „*de én legalább...*”

Pál még hozzát teszi: a törvény által csak a bűn felismerése jön. A törvény olyan, mint a felkapcsolt reflektor a sötét szobában. Nem takarítja el a mocskot, hanem elviselhetetlenül láthatóvá teszi.

VII. A hallgatás katarzisa

A tárgyalóteremben elhallgat minden önigazolás.

Amikor Nátán kimondta Dávidra a vádat, Dávid nem magyarázkodott tovább. Egyetlen mondata maradt: „**Vétkeztem az Úr ellen.**” Ez az egyetlen őszinte mondat, amely megszülethet bennünk, amikor elfogynak a magunkat mentető védőbeszéd.

De mielőtt felállnánk és hazaindulnánk, nézzünk be egy másik tárgyalóterembe. Jeruzsálem, a főpap palotája. Hamis tanúk sora lép fel, a vádak záporoznak. A főpap felpattan: „*Semmit sem felelsz?*” És Jézus hallgat. Pilátus előtt sem védi magát. Az egyetlen ember, aki valóban megállhatott volna az ítéletben, nem védi magát. A bíró, akinek a nevét a per elején hallottuk, most a vádlottak padján ül. Miattunk. Itt állunk most. Az egész világ Isten ítélete alatt. Minden száj elnémult, egyetlen érvünk sem maradt magunk mellett.

És pontosan ebbe a csendbe szólal meg Pál következő mondata: „**Most pedig törvény nélkül jelent meg Isten igazsága... Isten ingyen igazít meg az ő kegyelméből a Krisztus Jézusban lett váltság által.**” Ingyen. Nem azért, mert jobbak vagyunk másoknál, hanem mert valaki megállt helyettünk Isten ítéletének mércéje alatt.

Lesz ezen a héten egy pillanat, amikor ott lesz a nyelveden a megszokott önfelmentő védőbeszéd. Akkor próbáld meg nem azonnal megvédeni magad. Lehet, hogy az első őszinte mondat csak ennyi lesz: ‘Igazad van. Ebben én hibáztam.’ Mert a kegyelem ott kezd igazán felszabadítani, ahol már nem kell mindenáron felmentenünk önmagunkat.